

zaaknummer 2011 T363

Beslissing van 13 juli 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen te Leiden,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot 1971 lid van de Congregatie der Broeders van Saint Louis,
juridisch adviseur: mr. R.E. Teusink te Roosendaal.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 28 juni 2011. Op 19 juli 2011 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van mr. Teusink voornoemd namens aangeklaagde. Voorts is een brief van 31 oktober 2011 ontvangen van de Congregatie.

1.2. Op 9 februari 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot, [naam] en mr. Nijssen voornoemd. Klaagster heeft haar standpunt toegelicht.

Namens aangeklaagde is niemand verschenen. Mr. Teusink heeft bij brief van 11 januari 2012 bericht dat hij noch aangeklaagde zullen verschijnen. Aangeklaagde is wel steeds in de gelegenheid gesteld schriftelijk op het na de ontvangst van de klacht tot de Klachtencommissie gekomen steunbewijs te reageren.

1.3. Op 15 februari 2012 is een brief met een bijlage van mr. Nijssen ontvangen. Mr. Teusink heeft daarop namens aangeklaagde gereageerd. Voorts is ontvangen een klaagschrift waarmee bij de Klachtencommissie een andere klacht tegen aangeklaagde is ingediend.

2. De klacht

2.1. Aangeklaagde was in 1956/1957 docent aan [school] in [plaats]. Klaagster was in 1956, op negenjarige leeftijd, leerling in de derde klas op die school. Zij kreeg les van aangeklaagde.

Tijdens het voorlezen in de klas, die uit ongeveer 35 leerlingen bestond, ging aangeklaagde op de punt van de lessenaar van klaagster zitten. Hij schoof dan zijn hand onder de rok van klaagster en in haar onderbroek. Hij betastte dan de genitaliën van klaagster. Dit gebeurde zeker drie keer per week. Aangeklaagde zorgde er met zijn kleding, door klaagster omschreven als een lange zwarte 'jurk', voor dat de andere leerlingen dit niet zagen.

Klaagster probeerde dit te voorkomen door steeds strakker ondergoed te dragen, 'speelbroekjes' die bedoeld waren voor haar éénjarige zusje en die zij stiekem wegnam. Aangeklaagde slaagde er echter toch in haar te betasten door zijn handen onder het broekje te 'wurmen'. Klaagster heeft lang littekens op haar benen gehad van de gedragen strakke broekjes.

2.2. Klaagster heeft nimmer aan haar ouders of broers en zussen durven te vertellen wat haar overkwam. Haar ouders hadden een diepe achting voor de Kerk. Klaagster ging met angst naar school en presteerde daardoor slecht. Klaagster heeft geen vervolgonderwijs gevolgd. Ze heeft op seksueel gebied een grote angst ontwikkeld en is altijd blijven worstelen met hetgeen haar is overkomen. Door alle publiciteit rondom seksueel misbruik is haar innerlijke onrust en verontwaardiging in alle hevigheid naar boven gekomen.

2.3. Klaagster wenst erkenning van de gebeurtenissen, hetgeen zij belangrijk acht voor de verwerking ervan. Zij wil een spijtbetuiging van aangeklaagde en (financiële) genoegdienting. Voorts hoopt zij dat de klacht kan bijdragen aan waarheidsvinding en andere klachten jegens aangeklaagde kan ondersteunen. Op die manier kan toekomstig misbruik mogelijk worden voorkomen.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde werpt de klacht verre van zich. Hij erkent in de door klaagster genoemde periode werkzaam te zijn geweest aan [school], doch betwist ten stelligste dat de door klaagster genoemde gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. Hij acht deze feitelijk ook onvoorstelbaar en onjuist.

3.2. Voorts stelt aangeklaagde dat hij in 1971 is uitgetreden, zodat de Klachtencommissie geen enkele bevoegdheid heeft. Verder is de klacht verjaard nu de gedragingen waarover wordt geklaagd 55 jaar geleden hebben plaatsgevonden.

3.3. De Overste van de Broeders van Saint Louis Oudenbosch heeft bevestigd dat aangeklaagde lid is geweest van zijn congregatie. Er is geen persoonsdossier bewaard gebleven en er zijn geen aanwijzingen dat aangeklaagde betrokken was bij seksueel misbruik.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de tot 1 november 2011 geldende Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: 'de Procedure'). De sinds genoemde datum geldende Procedure, de Procedure voor de behandeling van klachten over seksueel misbruik binnen de R.-K. Kerk

(hierna: 'de nieuwe Procedure') geldt op grond van artikel 26.2 van die Procedure indien deze gunstiger is voor klaagster.

4.2. De Klachtencommissie stelt voorop dat, anders dan aangeklaagde stelt, het verstrijken van strafrechtelijke en civielrechtelijke verjaringstermijnen niet in de weg staat aan beoordeling in deze klachtenprocedure van klachten over seksueel misbruik als bedoeld in artikel 2.1 van de Procedure. Derhalve wordt dit verweer van aangeklaagde gepasseerd.

4.3. Aangeklaagde heeft voorts gesteld dat de Klachtencommissie geen bevoegdheid jegens hem heeft omdat hij is uitgetreden.

De Klachtencommissie oordeelt als volgt. In de nieuwe Procedure (artikel 1.1. sub a en 1.2.) is bepaald dat de Klachtencommissie oordeelt over klachten met betrekking tot seksuele gedragingen door een persoon die, voor zover hier van belang, voor een kerkelijke instelling van de R.-K. Kerprovincie werkzaam was en voor zover het misbruik is gepleegd tijdens de vervulling van de kerkelijke functie. Door klaagster zijn beide omstandigheden gesteld: het misbruik zou zijn gepleegd toen aangeklaagde lid was van de Congregatie en vanuit zijn hoedanigheid binnen die Congregatie leerkracht aan een school. Door aangeklaagde is erkend dat hij in de periode waarin volgens klaagster het misbruik heeft plaatsgevonden werkzaam was op de school van klaagster en voorts lid was van de Congregatie. Dit laatste is door de Congregatie ook bevestigd. De Klachtencommissie verwerpt daarom dit verweer

4.4. Inhoudelijk stelt de Klachtencommissie voorop dat volgens artikel 2.1 van de Procedure onder seksueel misbruik moet worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.5. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.6. Er zijn bijna zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Door aangeklaagde is bestreden dat de door klaagster gestelde feiten zich (kunnen) hebben voorgedaan.

De klacht wordt ondersteund door de klacht van [naam], de verklaring van [naam] en de verklaring van [naam]. Naar het oordeel van de Klachtencommissie ondersteunen die steunbewijzen de klacht van klaagster in zoverre dat daardoor aannemelijk is dat aangeklaagde seksueel misbruik heeft gepleegd.

4.7. De specifieke klacht van klaagster is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld en met name door de toevoegingen van feitelijke aard door klaagster ter zitting. Klaagster heeft ter zitting nader uiteengezet hoe het kon gebeuren dat het misbruik voor een volle klas plaatsvond. Zij heeft gesteld dat aangeklaagde zijn handelingen 'camouflerde' door klaagster met zijn kleding van de rest van de klas af te schermen. Voorts heeft klaagster verduidelijkt hoe zij de onderbroekjes van haar éénjarige zusje kon dragen. Klaagster heeft daarvan gesteld dat de indertijd gebruikte 'speelbroekjes' veel ruimer waren dan het thans gebruikelijke ondergoed. Tenslotte heeft klaagster in reactie op het verweer van aangeklaagde gesteld dat de door het dragen van de te kleine onderbroekjes veroorzaakte littekens in het gezin niet zijn opgevallen omdat zij haar eigen uiterlijke verzorging op zich nam en de drukte van een groot gezin verhinderde dat een dergelijke verwonding opviel.

Aangeklaagde is niet ter zitting verschenen en heeft derhalve deze feitelijke toevoegingen, die het relaas van klaagster naar het oordeel van de Klachtencommissie aannemelijk maken en de daaraan door aangeklaagde gestelde twijfels pareren, niet weersproken.

4.8. De Klachtencommissie acht op grond van het vorenstaande de klacht voldoende aannemelijk. Aannemelijk is dat aangeklaagde met zijn hand in de onderbroek van klaagster ging en haar genitaliën aanraakte. Dit gebeurde zeker drie keer per week gedurende een half jaar.

4.9. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas negen jaar oud. Aangeklaagde was leraar en vertegenwoordiger van de Kerk en daardoor voor klaagster een persoon met veel gezag.

4.10. Gelet op de hoge leeftijd van aangeklaagde en het feit dat aangeklaagde is uitgetreden acht de Klachtencommissie het niet aangewezen dat tegen hem maatregelen worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering aan de Congregatie richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan.

4.11. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van Saint Louis de klacht gegrond te verklaren en adviseert de Overste zich in te zetten voor vermindering van het leed van klaagster.

Dit advies is vastgesteld op 13 juli 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Broeders van Saint Louis en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.